

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 9.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 4 Maj 1909.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitrad.

29 Årg.

De första "Värmländingarna".

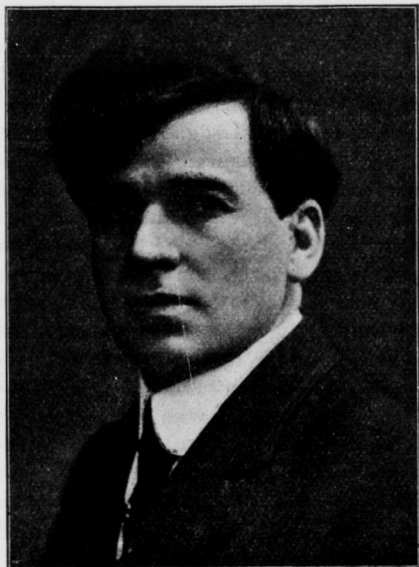
Ett litet teaterminne.*

Af Birger Schöldström.

På Kungl. Operans affisch här lästes för några kvällar sedan: »'Värmländingarna', för sista gången», naturligtvis för sista gången under spelåret. Och det kanske kan roa våra teaterintresserade läsare att få höra litet om, när detta svenska scenens populäraste skådespel första gången gick öfver tiljan.

De glada värmländingarna och värm-

* Med författarens benägna tillstånd in- taga vi här nedanstående intressanta uppsats (för två år sedan införd i Aftonbladet) i anledning af »Värmländingarnes» jubileum med uppförande 400:de gången 3:e sistl. april och sista uppförandet under säsongen i dessa dagar.

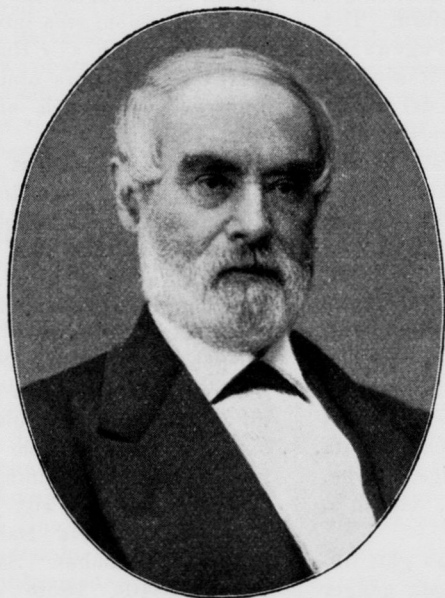

Ellison van Hoose.

ländskorna stämde för nu jämnt 63 år sedan, eller den 27 mars 1846 på aftonen, för allra första gången å Gustaf III:s kungliga scen upp sina önskingar om:

ett treffligt bo,
och fred och ro,
och goda vänner,
och dagligt bröd,
och friska tänder
att tugga't med — — —,
och kål i täppan,
och korn i skäppan,
och mæld i kvarn,
och snälla barn. —

Och det är märkvärdigt, att nu, efteråt, kunna fastslå, huru dessa önskingar, hvilka ägnades Erik och Anna, äfven så noga föll *honom själf* till del under hans lyckliga och framgångsrika lefnadsbana, den då unge extra ordinarier i ecklesiastikdepartementets expedition samt medarbetaren i tidningen »Svenska Biet», sedermera en af de

Fredrik August Dahlgren.

Andreas Randel.

18 i Svenska Akademien, kanslirådet, kommandören af Nordstjärneorden, fil. dr *Fredrik August Dahlgren*.

Det var under friherre Hugo Hamiltons i flera afseenden lysande teaterdirektörsskap, lysande särskildt genom den uppmuntran, som visades svenska teaterförfattare, och ej heller af dessa jäfvades, det spordes, att omedelbart efter Johan Jolins (*»En komedi»*), Johan Brjessons (*»Erik XIV»*) och August Blanchés (*»Engelbräkt och hans dalkarlar»*) så utomordentligt lyckade författardebuter ännu en fjärde svensk original-auteur vore att förvänta, hvilken skulle komma med ett svenskt folkskådespel.

Detta slog och in, och ofvannämnda dag gick af stapeln *»Värmländingarna»*, sorglustigt tal-, sång- och dansspel i två afdelningar och sex indelningar», af ofvannämnda författare.

Hufvudrollerna voro fördelade så, att Sven Erson i Hult spelades af hr Svensson, Erik af Olle Strandberg, — samma frejdade sceniska namn, som vi i dessa dagar sett, buret af sonsonen, ånyo å *»Värmländingarnas»* personalförteckning — hvars röst då var i sin fulla ungdomliga fågning; Ola i Gyllby af hr Pfeiffer — en tämligen obetydlig aktör och sångare, som sedan nedsteg till sufflörluckan, där han ock på sin post en afton 1863 afled under pågående representation å scenen —; Brita af den store Torslows dotter Nanna, sedan gift med possessionaten Eublom; Jan Hansson vid Sjön af gamle Lars Kinmansson; Anna af den tjugande Fanny Westerdahl, oförgätlig för alla gamla, ännu i lifvet varande teaterhabituéer från 40—50-talet; Anders af hr Söderberg, en mycket omtyckt komiker, hvilken dock snart ur det komiska facket undanträngdes af Johan Jolin, som i *»Värmländingarna»* spelade Per. Löpar-Nisse utfördes, berättas det, på ett öfverdådigt roligt sätt af Carl Hjortsberg, och denna roll säges varit den enda, hvari han under hela sin skådespelarebana egentligen lyckades, och han spelade de ock alltid, ända till sin bortgång. Öfriga roller voro så här fördelade:

Brukspatronen — hr Wennbom.
Wilhelm — hr Gustaf Kinmansson.
Lotta — m:lle Fundin.
Prosten — hr Nils Wilhelm Almlöf.
Lisa — fru Bock.
Annika — fru Wennbom.
Stina — m:lle Ström (s. m. fru Billing).
Bengt på Åsen — hr Pettersson.
Henrik i Backa — hr Conrad Theodor Dahlgren.
En betjänt — hr Lemos.

Af dessa alla lefver nu blott en enda: den 89-åriga Wilhelmina Fundin.

Dock — i förbigående sagdt — ännu en af de första uppträdande i *»Värmländingarna»* lefver ännu, näm-

ligen källarmästaren *Frans Lindqvister*, hvilken, en liten 4 å 5 års pys, fick, såsom sou af d. v. opera-kontrollören Lindqvister, stå och titta mellan kulisserna, där han emellertid greps *»i hampan»* af Per-Jolin, kastades i förbifarten upp på hans axlar och på så sätt kom att *»spela folk»* den första aftonen *»Värmländingarna»* gafs.

Musiken var efter värmländska och andra folksmelodier — en melodi i stycket *»Gossen gick sig ut en morgonstund»*, är komponerad af Dahlgren själf — arrangerad af Andreas Randel, då förste violinist och andre konsertmästare vid Operan. Randel, elev af den formfine Cherubini, har här lämnat ett arrangement af svenska folksvisor, som i sitt slag hittills är oöfverträffadt.

Dansen hade arrangerats, likaledes efter folkliga motiv, af Kongl. teaterns d. v. balettmästare Anders Selinder.

Som bevis på dennes samvetsgrannhet samt intresse för saken må nämnas, att, då, han tillfälligtvis fick höra, att en kommandering från Värmlands regemente för tillfället befann sig som bevakning vid Långholmens fängelse, begaf balettmästaren sig, åtföljd af sin premiärdansör, dit ut för att af Värmlandspojkarne lära de äkta hallingkastens och andra *»hyss»*, som brukades vid lekstugorna och midsommarvakorna i Fryksdalen och Jösse. Också voro den vighet, den styrka och den aplomb, som i folkdanserna utvecklades af nämnde premiärdansör, Per Johan Wilhelm Pettersson, utomordentliga, efter hvad man från den tiden berättar. Då han med dansösen Pauline Watz dansade Jössehärads polskan, var det en fullkomlig koreografisk tolkning af trallen:

jänta mi'
då ska' vi
kasta bena kring vägg och tak. —

Af publiken mottogs *»Värmländingarna»* från allra första stund med jubel och af kritiken med loford. Det enda undantaget utgjorde tidningen *»Helios»* hvars redaktör, J. M. Rosén, ansåg, att stycket *»för ingen del kunde betraktas som något konstverk»*, utan tvärtom *»tillhörde den lägsta genren af all dramatik»*. Dock kunde ej heller han annat än förutspå, att stycket *»skulle fortvara att vara en god kasappjes»*.

Och sällan torde väl en förutsägelse gått i en så lysande fullbordan, som förhållandet blef med denna, ty helt visst har intet svenskt skådespel blifvit så, släkte efter släkte, folkkärt som *»Värmländingarna»* och så ofta uppförts på teatrar i Sverige, Norge, Finland och norra Amerika, där bl. a. fru Hellström spelat Anna.

Nog ha *»Värmländingarna»* gått till hopslagdt bortåt ett par tusen gånger öfver scenen.

Hade stycket blifvit tryckt efter 1855, då den k. förordning utkom, hvilken

satte p för hrr teaterdirektörers dittills oåtkomliga älskvärda vana att utan ens det ringaste honorar hugga hvilket dramatiskt stycke de behagade, hade det samma för de Dahlgrenska arfvingarna säkert blifvit en liten Nobelbend. Nu få de nöja sig med *»fäderneäran, som aldrig dör»*.

Fredrik August Dahlgren.

I samband med detta nummers första uppsats om *»Värmländingarna»* och då denna populära folkspjys nyligen firat ett märkligt och sällsynt jubileum med 400:de uppförandet, ha vi här velat intaga porträtt af dess författare F. A. Dahlgren och tonsättare samt musikarrangör Andreas Randel, äfven meddelande några biografiska uppgifter om dem, särskildt beträffande musik. Vi börja då med författaren.

Fredrik August Dahlgren föddes den 20 sept. 1816 på Taberg i Nordmarks socken, där hans fader, Barthold Dahlgren, var bruksförvaltare, men redan då Fredrik var fyra år gammal inköpte fadern Ransäters bruksegendom, Erik Gustaf Geijers fädernehem, beläget i Ransäters socken ungefär 7 mil norr om Karlstad nära Klarälvens högra strand. Här växte Fredrik upp, själf åttonde bland femton syskon. Efter studier vid Karlstads skola och gymnasium blef Dahlgren student i Upsala 1834, där företrädesvis idkade språkliga och estetiska studier. Efter att 1839 ha tagit magistergraden slog han sig 1841 ned i hufvudstaden, ingick på ämbetsmannabanan och tjänstgjorde i riksarkivet, eklektikdepartementet m. fl. verk. I det sistnämnda blef han 1862 protokollsekreterare och sedermera kansliråd och byråchef.

År 1894 bosatte han sig med sin äldriga maka och tvänne döttrar — hvaraf den ena, Lotten Dahlgren, gjort sig känd genom sina intressanta böcker *»Ransäter»* och *»Ur Ransäters familjarkiv»* — på Djursölm i en för honom uppbyggd villa och afled där d. 16 febr. 1895.

Redan som student hade Dahlgren diktat visor på värmländskt folksål, i allmänhet till kända folksmelodier men äfven till sådana som han själf komponerat, hvilket t. ex. är händelsen med den i *»Värmländingarna»* inlagda visan *»Och gossen gick sig ut en morgonstund»*. Han brukade själf föredraga sina visor och de spriddes en tid genom afskrifter bland vänner och bekanta. Några af dem offentliggjordes först i *Värmlandstidningen*.

Vid sidan af sitt arbete såsom ämbetsman idkade Dahlgren en flitig literär verksamhet. Så utfödde han under 1840-, 1850- och början af 1860-talet mycket produktivt författarskap, särskildt därtill föranledd såsom litteratör vid Kgl. teatern (1857—61).

Dels öfversatte han skådespel af Schakspeare, Calderon, Lessing m. fl., somliga med bearbetning, samt andra pjäser, bortåt 20 stycken, enligt förteckningen i den af honom (1866) utgifna intressanta boken »Anteckningar om Stockholms teatrar», dels skref han originalstycken, hvaribland det märkligaste är »Vernlidingarne, tal- sång- och dansspel i 2 afdelningar och 6 indelningar». Under tjänstgöringen vid riksarkivet utgaf han flera källskrifter och E. G. Geijers samlade skrifter. Här kunna vi dock ej närmare omnämna alla Dahlgrens literära arbeten, som emellertid inbringade honom 1866 pris af Vetenskapsakademien och Svenska akademien, af hvilken han blef ledamot 1871. År 1866 blef han äfven ledamot af Musikaliska akademien. Vi nämnde nyss om Dahlgrens teater-anteckningar. Denna innehållsrika bok, ett arkiv för kunskap om våra teaterförhållanden i äldre och senare tid, har till fullständig titel »Förteckning öfver svenska skådespel, uppförda på Stockholms teatrar 1737—1863 och Kungl. teatrarnas personal 1773—1863 med flera anteckningar». I denna finnas följande pjäser med musik, mest i öfversättning eller bearbetning af Dahlgren: »Rafael Sanzio», romantiskt skådespel på vers, med melodramer, af Wollheim, öfvers. med musik af A. Berwald (1850); »Kaffebudet» af Dahlgren, lustspel med sång i 2 akter, musik af Randel (1855); »Elfjungfrun» (»Elverhöj») skådespel med sång, 5 akter, af Heiberg, öfvers., musik af Fr. Kuhlau (1857); »Gästebudet på Solhaug», skådespel på vers, 3 akter, af H. Ibsen, öfvers., musik af Sperati (1857); »Macbeth», sorgspel af Shakespeare, 5 akter, med sång och melodramer (först uppförd 1838) efter Geijers och Hagbergs öfversättningar bearbetad af Dahlgren, musik arr. efter Kapfelmann, dels komp. af Randel, entreakter af Lindpainter (1858); »En midnattsmiddagsdröm», dramat. dikt, 3 akter, af Shakespeare, efter Hagbergs öfvers. bearbetad af Dahlgren, musik af Mendelssohn-Bartholdy (1860); »Muren», komisk opera (först uppförd i öfvers. af Crælius 1834), öfvers. af Dahlgren, musik af Auber (1861); »Den nya egendomsherrn», komedi med sång i en akt. (först i öfvers. af J. C. Puke 1818) öfvers. af Dahlgren, musik af Boieldieu (1861). Årtalen angifva första uppförandet på Kgl. teatern.

År 1875 utgaf Dahlgren en samling af sina gamla visor under titel »Viser på Värmlandske tongemåle, deckta åtta Fredrek på Rannsätt». Med tillägget »Gamle och spellar nye å sprett sprang nye» utgäfvos de i ny upplaga 1896, tillökad med sista visorna och författarens lefnadsöfver och jämte porträtt efter en målning af Uno Troili 1851. En del af dessa »Gamla visor» intogos i samlingen »Filikromen», utgifven af Axel Iv. Ståhl, i samlingen 1850, i hvilken vi finna de kvicka och kostliga visorna »Jänta å ja», Grisen (»Å gri-

sen sprang åter och fram ve å grinn»), Nils Anderssons visa (»Ja frågar fan ätter Harrgårds-Ola»), »Herrekarlsbonden», Bondspelemannen, Brömsen (»Å brem-en han for te Permäss en gang»). Denna nya upplaga slutar med två allvarliga visor »Vaka» och »Vaggvisa» med resignerad tanke på författarens sjukdom och bortgång.

Då »Vernlidingarne» gafs 50:de gången på operan förärades åt författaren en silfverkanna och vid 300:de föreställningen framställdes efter pjäsens slut i scenens fond hans bild, såsom målad byst, omgifven af växtgrupper. Pjäsen tages vanligen upp hvarje jul på operan och har i år spelats samtidigt på ett par teatrar i hufvudstaden.

Andreas Randel.

För musiken till »Vernlidingarne» hade författaren en god medhjälpare i konsertmästaren Randel, som på lämpligt enkelt sätt instrumenterade folkmelodier som förekomm i pjesen och med dessa som motiv skref en vacker uvertyr till densamma. För tre år sedan, då man kunde fira 100-årsdagen af hans födelse, införde vi i denna tidning en biografisk uppsats om den förtjänstfulle violinisten och musikern; vi lämna nu härmed en kortfattad sådan till hans här meddelade porträtt.

Andreas Randel föddes i Randala socken i Bleking d. 6 oktober 1806, efter hvilken födelsebygd han tog sitt namn. Föräldrarna voro torparfolk och hette Pettersson. En kringvandrande spelman upptäckte först gossens musikaliska anlag, skänkte honom sin violin och lärde honom spela på den. Snart nog hade gossen lärt sig att på sitt nyvunna instrument utföra de psalmer och polskor, som sjöngos för honom af hans syster. År 1818 kom han med violinen under armen till Karlskrona, där hans talang väckte uppmärksamhet. Teaterföreståndaren Ståhlberg, som då med sin trupp befann sig i staden, tog vård om den lille violinspelaren, med förhoppning att han en dag skulle blifva nyttig för hans orkester, och stod på väg att med honom lämna staden, då några ledamöter af Karlskrona musiksällskap togo vård om gossen för att han där skulle kunna få inhämta nödig skolläring. Hans kamrater i skolan sökte att börja med roa sig på den fattige bondpojken bekostnad, men snart befanns den lille violinisten genom sin flit och sin lätta uppfattning af de flesta skolämnen vara sina kamrater öfverlägsen.

Hos den konstlärande baron De Geer på Finspong, hvilken bemärkt hans talang, erhöill han samma undervisning som dennes söner och fick sedermera 1821 understöd af kronprins

Oscar för resa till Paris, där han vid konservatoriet aflade inträdesrätt i närvaro af Cherubini, Viotti, Kreutzer m. fl. den tidens förfämda musikmästare. Han blef nu intagen i Baillots violinklass som »auditiör»; under namn af elev fick då ingen utlänning inträda där, och i ett betyg af Cherubini, hans lärare i komposition, erhöill han 1828 ett mycket smickrande erkännande; som främling kunde han ej erhålla något pris.

Återkommen till Stockholm erhöill Randel till följd af kronprins Oscars önskan anställning som violinist i hofkapellet, där han 1838 blef andre och 1861 förste konsertmästare. År 1844 blef Randel violinlärare och 1859 professor vid Musikaliska akademien, hvars medlem han var sedan 1837. I tjugu år verkade han här som lärare. Under flera år var han musikdirektör vid Andra lifgrenadjärregementet och ledare af Par Bricolls sångkör, som ännu årligen utför hans ypperliga *Barbarasång* »Beci barn! o fröjden eder!» med text af J. W. Berger. Randel afled i Stockholm d. 27 oktober 1864. På hans födelsedag för tjugutre år sedan restes af sällskapet P. B. en minnesvård på hans graf å Nya kyrkogården.

Randels kompositioner omfatta både orkester-, opera-, kammar- och vokalmusik. Han har komponerat eller arrangerat musik till 20 dramatiska stycken, bland dem, utom vårt nämnda *Vernlidingarne*, *Macbeth*, *Deborah*, *Torkel Knutsson*, *Ung-Hanses dotter* och andra i ofvannämnda biografi öfver Dahlgren anförda: bland hans orkesterverk må nämnas en *Jubelouverture*, vidare har han skrivit 2 violinkonserter, 2 *Fantasier öfver svenska folkvisor*, 3 stråkkvartetter och flera solostycken för violin, *Palonaise* för piano 2 händer, manskvartetterna *Snabba åro lifvets stunder*, *Ren sig kvällen synes höja* m. fl. äfvensom flera solosånger i samlingarna »Nya sånger», »Trenne sånger», »3 Romanser», etc. Af Randel är den förmodligen mycket sjungna sången *Blomman är min vän*.

Ellison van Hoose.

Den unge tenorsångaren van Hoose som nu, efter att som konsertsångare ha senast firat triumfer i Köpenhamn, gästas vår opera, är född i Amerika. Fadern är holländare modern skottsk. Som ung började han utbilda sig till elektriker men slog sig sedan på sångstudier. Vid sitt första uppträdande, utom Amerika, i Paris och London, gjorde han stor lycka för sitt konstnärliga föredrag, sin friska, kraftiga och böjliga tenor och jämfördes med själfva Caruso. I Berlin lät han höra sig första gången d. 13 febr. i år med philharmoniska orkestern. Det heter

då om honom i en tysk musiktidning: »På Wendels konsert gjorde Berlinpubliken en välkommen bekantskap med den amerikanske tenoren Ellison van Hoose, som i Amerika gjort sig ett stort namn som oratorie- och Liedersångare. Nyligen har han börjat vända sig till scenen. Hr Hoose besitter en äkta, icke upparbetad, tenor-röst af betydande fyllighet och skön timbre och dessutom förstår han något af den sanna konsten att sjunga. Då han vidare har ett föredrag af temperamentfull värme, är det stormande bifall han här vann väl förklarligt».

Efter sin ankomst till Europa sjöng han på Gewandhaus i Leipzig, genast där engagerad af Nikisch. Nyligen har han mottagit engagement i Mainz att där från september sjunga de främsta tenorpartierna vid operan.

Från Romas horisont.

IV.

Barytonisterna Titta Ruffo och Eugenio Giraldóni. »Costánzis» operanoviteter. Konserter etc.

20/4 1909.

»Teatro Costánzis» förhållanden ha alltjemt varit sväfvande och prekära. Blott några få dagar efter den nye chefens utnämning erfor man, att i själfva verket en annan ex-direktör för »S. Carlo» i Napoli, *Adolf Montuóro*, blifvit den utvalde, som man hoppades skulle klara den kinkiga situationen, hvilken man rent af tillskref en s. k. »gettatura», hvarpå italienska öfvertron skjuter skulden för alla slags af det blinda ödet vållade oundvikliga fataliteter. Trots det nya direktörsombytet och borttagandet från ridån af »Stin»-associationens nästan såsom ett olycksbringande järkecken betraktade, om här brukliga begrafningsornament erinrande monogram med krona, har denna teater, om ock i något mindre grad, varit utsatt för samma slags motigheter som förut. Särskildt upprepades »fallet Anselmi», i fråga om den till tolkande af titelpartiet i *Ponchiellis* synnerligen populära musikdram *Giocóna* utsedda unga sångerskan *Eugenia Burzio*, hvars första uppträdande här motsetts med så mycket större spänning efter de triumfer, hon skördat å »La Scala» och på andra sidan Atlanten ej mindre på grund af sin yppiga skönhet än sina artistiska talanger. Sedan nämnda opera gång på gång i sista stund måst inhiberas för hennes envisa »hetro-nasala» åkomma, hvilket till och med föranledde en i pressen offentliggjord, mindre uppbygglig polemik mellan primadonnan och teaterstyrelsen, beslöt den senare slutligen att skaffa ersättning för den förra i den förträffliga

konstnärinnan fru *Giannina Russ*, som visserligen för tillfället räddade situationen, så att premiären sent omsider kunde gå af stapeln, men olyckligtvis så illa föll i sista akten, att hon med knapp nöd var i stånd att genomföra sin roll till slutet och först efter några dagar ånyo förmådde uppträda.

Rättvisligen måste erkännas, att prestationerna med den utmärkta kappellmästaren *Giorgio Polacco* såsom dirigent i det hela taget varit förstklassiga, samt orkester, kör och »mise-en-scène» värddiga »Costánzis» traditioner; hvad soliserna beträffar, så hafva dessa varit de bästa f. n. disponibla, enär de celebraste italienska artisterna lockats af mera lysande anbud från utlandet, i främsta rummet Amerika och Ryssland. Efter första uppsättningen af *Berlioz'* »Dannazione di Faust» med tenoren *Manfredi Polverosi*, barytonisten *Giuseppe de Luca* och *Esmeralda Pucci* — *Margareta* har den från härvarande musikkonservatorium utgånga, rikt begåfvade *Cecilia Gagliardi* med afgjord framgång debuterat i sistnämnda parti samt sedermera gifvit ytterligare prof på sin talang såsom hjältinnan i *Aida*; *Faust* har i likhet med *Enzo* i *Giocóna* haft en förtjänstfull representant i spanjoren *José Palet*, och *Eugenio Giraldóni* har excellerat i *Mefistos* brydsamma uppgift. Såsom *Amonásro* i *Verdis* melodram och *Gérard* i *Andréa Chénier* hafva romarne fått tillfälle att beundra den för dem nye barytonisten *Doménico Viglione Borgheses* ypperliga stämma, i *Giordános* opera vid sidan af ett så utmärkt artistpar som *Amedeo Bassi* och *Rina Giacchetti*.

En alldeles utmärkt attraktion konsisterade den f. n. snart sagdt makalöse, i Roma ej sedan början af hans lysande karriär för ett tiotal år tillbaka hörde barytonsångaren *Ruffo Tittas* — vanligen, i omvänd ordning, benämnd *Titta Ruffo* — *) uppträdande såsom protagonist i *Thomas'* ännu allena tack vare en verkligt öfverlägsen framställare njutbara *Hamlet* och såsom *Bárnaba* i »*Giocóna*», efter hans afresa interpreterad af *Eug. Giraldóni*. Dennes röst går väl i skönhet och omfång ej upp mot den förras fenomenala organ, hvilket emellertid tyvärr ofta mindre kommer till sin fulla rätt på grund af *Tittas* benägenhet för ett öfvervägande deklamatoriskt manér, om än till viss grad motiveradt i »*Hamlets*» af recitativ uppfyllda titelparti. Slutligen må anmärkas, att han presterade en öfver höfvan vedervärdig *Bárnaba*, liksom sedan att hans synnerligen »grofhuggna» fysionomi föga lämpade sig för den tragiske *Dana-prinsen*. *Ophelia* hade i den knappast mer än sjuttonåriga *Graziella Pareto* en särdeles älsklig och jämväl i musikaliskt hänseende lyckad tolk. Allmänt ogillades uteslutandet

*) Se vår senaste korrespondens från *Riviera*, i n:o 6 för i år.

af sista akten i *Thomas'* visserligen högst långrandiga, men förr här städse i sin helhet gifna opera. I fråga om iscensättningen måste det åtminstone på en nordbo verka såsom en barock absurditet att låta en väldig palm ståta framför *Kroneborgs* slott, äfvenså att i bakgrunden af fjärde aktens sjölandskap förlägga en verklig bergskedja. Däremot hade »*Costánzis*» vice direktör *Rossetti* med sin venezianska lokalkännedom åstadkommit högst stilfulla och präktiga scenerier till »*Giocóna*», kulminerande i tredje aktens andra tablå, festsalen i det härliga »*Cad'oro*».

Af de tre först i säsongens elfte timma presenterade operanyheterna gestaltade sig *Claude Debussys* i sitt slag väl enastående musikdram *Pelleas* et *Melisande* till ett verkligt skandalöst fiasko. Visserligen var premiärpubliken fullkomligt bragt ur jämnvikt genom sina upprepade missräkningar senast med hänsyn till »*Giocóna*» och åstadkom med sina syd-ländskt öfversvallande känslor ett så infernaliskt oväsen, att det var absolut omöjligt för den, som i likhet med oss haft tillfälle att bevista t. ex. generalrepetitionen, att göra sig minsta om-döme om musiken. En sannskyldig »*nebulosa*» utan ringaste gemenskap med hittills sanktionerade former, utgör densamma en af orkester beledsagad, deklamerad sång till en på *Maeterlincks* liknämnda sorgespel grundad prosatext, hvilkens »figurer» ej äro annat än blodlösa fantom, och hvars egentliga förtjänst är att fullkomligt harmoniera med denna bizarra produkt af onatur och dekadens. Skada blott, att så mycket arbete och kostnad för en enda föreställning nedlagts på en dylik, där de många nya, präktiga dekorati-onerna ensamt representera ett rätt af-sevärdt kapital. Utförandet var ock i allmänhet perfekt, särskildt i fråga om *Cesira Ferránis* *Melisande*, af henne i fjol kreerad å »*La Scala*» samt *Eugenio Giraldónis* *Golaud* och *Berárdo Berárdis* kung *Arkel* — *Pelleas'* bror och åldrige fader —, ett par äfven dramatiskt mönstergiltiga framställningar. Beträffande den förra, hvars bild vi återgifva i en af hans favoritröller, protagonisten i *Rubinsteins* »*Demonen*», så må till bevis å denne distingerade, framför allt i Amerika och Ryssland högt uppburne konstnärs renommé an-föras, att musiker som *Puccini* och *Franchetti* för honom komponerat *Scarpiai* »*Tosca*» och *Lazzaro* i »*La figlia di Jório*» till hans bästa uppgifter höra jämväl titelpartierna i *Thomas'* »*Hamlet*» samt i *Verdis* »*Falstaff*» och »*Rigoletto*», *Carl V* och *Jago* i densammes »*Ernani*» och »*Otello*», *Hans Sachs* och *Wolfram* i *Wagners* »*Mästernsångarne*» och »*Tannhäuser*».

Förväntningarna i fråga om den unge italienske tonsättaren *Frank Alfínos* andra opera *Il principe Zilah* (*Furst Z.*), efter hans lofvande debut-

arbete »Risurrezióne» (Uppståndelse) med text efter Tolstois roman, blefvo dessvärre illuderade, i det att äfven om operans båda akter hafva att uppvisa åtskilliga vällyckade nummer, uppfyllda af ungdomlig kraft och verv, äro prologen och epilogen så mycket mera svaga samt i saknad af originalitet. Men det torde ock vara rent af otänkbart att inspireras af en så odramatisk och i så miserabel versform affattad librett som denna *Illicas* bearbetning af Clareties liknämnda roman. Äfven här var återgifvandet högst förtjänstfullt, särskildt af protagonisten, den i Roma länge saknade tenoristen *Pietro Schiavazzi*, en synnerligen ståtlig, ung magyarsk magnat-officer, *Cecilia Gagliardi* såsom den af honom älskade zigenerskan och *Eug. Giralddoni* i styckets rätt otacksamma bofroll.

Det mest sympatiska mottagandet af säsongens noviteter rönt afgjordt *Spiro Samaras* senaste musikdram *Rhea*. Själ af grekisk börd, uppfostrad i Frankrike och naturaliserad italienare, har han visserligen ej åstadkommit något vidare homogent, lika litet som originellt arbete, men hans musikaliska ådra är städse facil, melodisk och väl-ljudsmättad. Både de tack-samma sångpartierna och den för effektfulla klangfärger utmärkta orkestern äro i synnerhet i de lyriska momenten behandlade med smak och elegans. *Paul Milliès* med äkta fransk rutin författade librett är emellertid på prosa i likhet med ett flertal moderna operatexter. Med sådana solister som *Rina Giacchetti* i titelpartiet samt tenoren *Edoardo Garbin*, barytonisten *Virgilio Borghese* och basisten *Berardo Berardi* låg utförandet i de bästa händer.

Utsökt vackra voro de sceniska bilderna från ön Kios, den grekiska arkipelagens drottning, dit handlingen är förlagd under 1300-talets senare hälft.

En repris af *Catalanis* högrömantiska opera *Loreley*, *) detta »smärtans epitalámium», hvilket, om ock ej fullt gående upp mot sin mästros sista och mögnaste verk »*Vally*», i sista akten höjer sig till rangen af ett verkligt »chef d'oeuvre» och gaf protagonisten *Cecilia Gagliardi* tillfälle till ännu en artistisk seger, avslutade d. 18 dennes operasäsongen. I dagarne vidtager en operettsejour af det här hittills obekanta »*Compagnia stabile Città di Genova*».

Afsenaste tidens »*Coréa*» konserter *) märkas i främsta rummet den geniale unge finske kapellmästaren *Georg Schneewogts* och *Richard Strauss'* med hufvudsakligen dennes egna kompositioner, bland andra »*Heldentod*», som under hans eget anförande slog lifligt an på romerska publiken, samt en af *Mascagni* ypperligt dirigerad långfredagskonsert, upptagande den härliga gral-funktionen i senare delen

af »*Parsifals*» första akt samt *Rossinis* melodirika, om och ej just vidare »skolastiska» *Stabat mater*, der *Giannina Russ* glänste i sopranpartiet. Med anledning af »*Jungfrun af Orléans*» beatifikation exekverades för första gången härstädes i »*Sala Pia*» *Gounods* *Jeanne d'Arc*. Enligt afficherna ett oratorium, utgör densamma i själfva verket en betydligt heterogen, mellan ett slags hos den produktive mästren ej ovanlig, affekterad mysticism och rent banala nummer af operettkaraktär oscillerande scenmusik till *Jules Barbiers* liknämnda, rätt underhålliga och ganska snart åt glömskan hemfallna tragedi. Ojämnheterna i förevarande tondiktning, som bär alla tecken af hastverk, accentueras ändå mera i konsertsalen, där dess skilda nummer, hvaraf den stämningsfulla marschen med kör i slutet af första afdelningen torde vara det mest lyckade, komma i omedelbar följd, allenast med inlägg af hjältinnans deklamerade roll. Under ledning af *Charles Dumaz*, en fransk prest-musiker, erhöi arbetet en i det hela särdeles pietetfull tolkning. »*Musica sacra*» har dessutom, i medeltal en gång i veckan, presterats i det lilla »*Auditorium Appium*» af f. d. »*Cappella Sistina*»-sångare, hvilka med orkesterackompagnemang tolkat valda kompositioner, som behandla de förnämsta momenten i Frälsarens lif och från den första kristna tiden, illustrerade af projektionsbilder efter berömda mästares målningar. Af dylika med framställningar från det antika Roma utfylldes pauserna under dessa på en gång vackra och intressanta matinéer.

Af konsertföreteelser under säsongen notera vi för öfrigt, i kronologisk ordning, den fjortonårige harpisten *Mário Lorenzi*, som till en berömd harp-virtuos i Firenze, och den knäpptjugo år gamle violinisten *Giovanni Chiti*, bägge ådagaläggande prof både å förträfflig teknik och uppfattning, den senare först vid ett »afternoon»-té hos sin illustra gynnarinna, f. d. violin-eifvan *Teresina Tua*, numera gref-vinnan *Franchi Verney della Valetta*, samt den erkände suveränen på samma instrument *Fritz Kreisler*, som efter en konsert i S. Cecilia-akademien gaf prof på sin underbara konst i förening med »*Coréas*» orkester. Äfven må omnämnas den varma hyllning, den förträffliga romans-sångerskan fru *Björnson-Ibsen*, f. n. jämte sin man, exc. *Sigurd I*, på besök i »den eviga staden», häromdagen rönt vid en musikmottagning hos »mästren» *Sgambati*, *)

*) Professor i piano-undervisningen vid »S. Cecilia», är »Com». *Giovanni Sgambati* (f. 1842), hvilken gjort sina studier för *Frans Liszt*, en ej mindre utmärkt exekutör å sitt instrument och framstående orkesterdirigent än remarkabel kompositör, jämväl af symfonier och ett »*Requiem*». m. m. Italien står i tacksamhetsskuld till den vördnadsvärde åldringen såsom banbrytare för den symfoniska musiken i hans fädernesland.

särskildt för sitt begeistrade föredrag af *Griegs* berömda »*Jeg elsker dej*».

Jämväl i år, denna gång inför en ännu större krets af inbjudna i den för tillfället förhyrda och genom lika smakfulla som dyrbara anordningar transformerade »*Teatro Quirino*» — som efter en ny séjour af romerska liliputs-sällskapet **) nu återgått till sina sedvanliga populära operaföreställningar —, har den charmant polska prinsessan *Abamélek Lazárev* med sin klassiskt sköna dans lagt härvarande högaristokratiska värld för sina fötter.

Programmet upptog dessutom en af »liliputarne» utförd akt ur *Donizettis* »*Lucia*» samt scener ur *Mascagnis* af denne själf anförda *Cavalleria rusticana*, hvilka erhöi en briljant tolkning af ryske ambassadsekreterarens maka, friherrinnan *von Korff-Santúzza*, en prinsessa *Trubetskoi* *Lola*, belgiska tenoren vid Paris' »*Opéra-Comique*» *Fernand de Potter* m. fl. Å *Teatro Nazionale*, för öfrigt efter påsk upptagen af ett operettsällskap med *Gea Garisenda* såsom primadonna, väntas inom kort *Glucks* på länge ej hörda *Orféo* med den förstnämnda i *Euridikes* roll och markisinnan *Páveri* i titelpartiet.

Till sist må »par curiosité» anföras de för Italien egendomliga dramatiska-musikaliska representationer, omfattande alla slags sceniska produkter från operan till farsen, som äga rum under karnevalen företrädesvis inom de af religiösa ordnar omhänderhafda goss-pensionatsskolorna. Ett utmärkande drag för ifrågavarande föreställningar, af hvilka vi bevisade ett par ganska lyckade i det fashionabla »*collegio Mondragone*», inrymdt i en präktig f. d. påflig villa nära *Frascati*, är att kvinnliga roller och det erotiska elementet städse lysa med sin frånvaro.

Anteros.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- April 21, 25, 28. *Giordano: André Chenier.* (28/4. *Chenier*: hr Nyblom; *Madelone*: frk. Karlsohn.)
 22. *Bizet: Carmen.* (*Escamillo*: hr Josef Herou, 1:a debut.)
 23. *Boito: Mefistofeles.*
 24. *Saint-Saëns: Simson och Delila.* (*Simson*: hr Menzinsky, 1:a gäst-uppträdande; *Delila*: fru Jungstedt.)
 25. Maj 2. *Vermländingarne.*
 27. *Wagner: Lohengrin.* (*Lohengrin*: hr Menzinsky, gäst; *Elsa*: frk. Larsén.)
 29. Maj 2. *Wagner: Tannhäuser.* (*Tannhäuser*: hr Menzinsky, gäst; *Elisabeth*, *Venus*: fruor *Oscár*, *Lizell*; *Wolfram*: hr *Oscár*.)

**) Se föreg. korrespondenser af undert. t. Sv. Mktg.

*) Se Sv. Mktg. 1906, n:o 10.

- Maj 1. Donizetti: *Regementets dotter*. Balett: *Dockféen*.
 4. Wagner: *Lohengrin*. (Lohengrin: hr Menzinsky.)

Oscars-teatern.

- April 21—27. Hervé: *Lilla helgonet*. (Mamsell Nitouche: frk. Berentz.)
 25. Millöcker: *Tiggarestudenten*. (Matiné.)

Vetenskapsakademien.

- April 27. Konsert af pianisten frök. Maria Samuelson. Biträdande: hr Henry Jackson-Norris, dir. Patrik Vretblad, ackomp.
 28. Konsert af sångsällskapet Sjung, sjung. Dirigent: dir. O. Sandberg.

Musikal. akademien.

- April 2. Konsertföreningens sista abonnemangskonsert. Biträdande: prof. Henri Marteau. 1. Mendelssohn-Bartholdy: »Meerestille und glückliche Fahrt»; uvertyr: J. Brahms: violinkonsert, D-dur; 3. Berlioz: »Harold i Italien», symfoni med altviol-solo.
 28. Konsert af violinisten Fritz Ahlberg. Biträdande: fru Mally Högborg, frk. Märtha Ohlson.

Östermalmskyrkan.

- April 29. Konsert af K. F. U. M.-kören. Solist: hr John Johanson. Dirigent: hr Hugo Lindquist.

Gustaf Vasa-kyrkan.

- April 26. Musikföreningens 81 konsert. Biträdande solister: fruor D. Möller, J. Claussen; hrr N. Fahlman, John Johansson. Organ. Otto Olsson; medlemmar af Konsertföreningens orkester. Dirigent: prof. Neruda. 1. Pergolèse: Stabat mater för solostämmor, damkör, stråkorkester, orgel; 2. J. S. Bach: Kantat No 93 för solostämmor, kör, orkester orgel, i arrangement af Max Reger; 3. Mendelssohn: »Ave Maria», ur op. 23 för åttastäm. kör med orgel; 4. A. Bruckner: Antifon för kör och orgel; Graduale för kör och orgel.

I »André Chenier» har hr Nyblom nu sjungit titelrollen och fröken Karlsohn efterträtt fru Jungstedt som gamla Madelone. Vi hade emellertid ej tillfälle att närvara vid deras första uppträdande i dessa partier. Med rik hyllning af publiken har hr Menzinsky börjat gästa som Simson, Lohengrin och Tannhäuser. Detta hans gästspel är ett ovedersägligt bevis på behovet för vår opera af en tenor med så mäktig stämma och konstnärlig framställning, som hr Menzinskys. En särdeles lofvande debut gjorde hr Josef Herou som Escamillo i »Carmen» och rönt i hög grad publikens uppmuntran. Sångaren, som efter att ha tillhört arbetarklassen och sedan hans goda röst bemärkts fått tillfälle att under ett par år studera vid Konservatoriet, med hr O. Lejdström som lärare, visade sig i besittning af en särdeles kraftig och välljudande stämma

samt återgaf toreadoren med verklig konstnärlighet både i sång och spel. »Simson och Delila» upplefde här d. 24 april sin 50-de föreställning med fru Jungstedt som Delila, hvilken roll här kreerades af henne vid första uppförandet d. 11 febr. 1903. Simson sjöngs då af hr Ödmann, Dagens öfverste präst, likasom nu, af hr Wallgren, Abimelek och en gammal hebré af hrr Söderman och Sellergren. Delilaharsedan sjungits af fröken Edström och fru Claussen, Simson af hr Nyblom, Menzinsky och förra året af hr Cornelius som gäst.

D. 13 april uppfördes »Vermäldingarne» på operan för 400:de gången, hvarföre denna föreställning fick en synnerlig festlig karaktär genom lifliga hyllningar af hufvudrollernas innehavare i form af inropningar och blommar. När ridån fallit efter sista afdelningen ägnades en särskild hyllning åt herr Jean Grafström, som nu på sin femtioårsdag utförde Stor-Svens rol för 215:e gången. Under applåder på ömse sidor om rampen öfverlämnades till denne, sedan 1886 vid operan verkande sångare, en silfverpokal från kamraterna i solistkåren samt tre lagerkransar från operachefen, kören, kapellet m. fl., hvarjämte han erhöll en mängd blombuketter från enskilda kamrater och vänner. Man kunde vid detta 400:de uppförande ha väntat en hyllning af Dahlgrens och Randels, författarens och tonsättarens, minne, men någon sådan var ej påtänkt. Den populära folkpjesen gafs sista gången under denna säsong, som matiné, d. 2 maj, hvarvid särskildt rikt bifall ägnades åt frök. Larsén och hr O. Strandberg, Annas och Eriks representanter, för deras vackra sång och sympatiska spel, samt åt den utmärkta balett prestationen.

Konsertrevy. Den sista abonnemangskonserten af »Konsertföreningen», hvarom ej kom att nämnas i vårt förra nummer, ägde rum d. 2 april under medverkan af prof. Marteau, hvars konstnärsjubileum här kortdärefter af oss refererats. Den berömde violinisten hade mycket på sin anpart äfven denna afton, ty efter Mendelssohns uvertyr »Meerestille und glückliche Fahrt» — en hyllning åt komponisten, hvars födelsedag för 100 år sedan inträffade d. 3 febr. — framträdde hr. Marteau först med Brahms' omfångsrika, svåra och symfoniska konsert i D dur, briljant tolkad af konstnären, som vid sitt första besök i Stockholm spelade densamma å k. operan. Därefter utförde han altviol-solot i Berlioz' symfoni »Harold i Italien», detta stort anslagna verk, som jämte sköna melodiska och orkestralt klangfulla satser äfven betydligt skattar åt det bullrande effektsökeriet. Då denna symfoni för tre år sedan utfördes af Konsertföreningen, torde det vara obehöfligt att nu närmare redogöra för dess särskilda afdelningar,

börjande med »Scène de melancholie, de bonheur et de joie», (Adagio Allegro) hvarpå följer den vackra »Marche de Pelerins, chantants sa prière du soir» och därefter Sérénade d'un Montagnard des Abruzes à sa maitresse» och slutligen »Orgie de Brigands, souvenirs de scènes précédentes», hvars tempobeteckning, allegro frenetico tillräckligt karaktäriserar den dynamiska kraften i denna finalmusik. Orkestern, under hr Aulins säkra ledning löste med heder sin svåra uppgift vid denna konsert, och publikens bifall under aftonen var särdeles rikligt, gällande såväl prof. Marteau som hr Aulin och hans orkester.

Efter denna konsert ha vi, med följande af den kronologiska ordningen, att nu omämnas fru Mally Högborgs i Musikakademien d. 5:te april med biträde af barytonsångaren, löjtnant Elfgrén och fröken Märtha Ohlson, som ackompanjetris. Den omtyckta sångerskan utförde sina nummer vårdadt och vackert, ehuru med något jämnstruket uttryck. Rösten hade denna afton ej samma klangfullhet i mellanläget, som förr utmärkt densamma. Efter konsertens inledningsnummer, recitativ och aria ur Paesiellos opera »Proserpine», ett gammalt rätt intressant stycke, sjöng fru Högborg följande sånger; af Rob. Franz: »Im Herbst», »Stille Sicherheit» af P. Cornelius: Wiegenlied, och »Komm, wir wandeln»; Rich. Strauss: Liebeshymnus, die Zeitlose, Ruhe, meine Seele; af Weingartner: Liebesfeier; vidare af Bror Beckman: »Rosmarin», en rätt vacker och enkel sång; »Den långa dagen» och »Aftonstämning», en nyhet, tydligen påverkad af den smaklöse mr. Debussy; till slut Karl Valentins »Skogen sover», och »Islossning». Löjtnant Elfgréns nummer utgjordes af Brahms: »Ruhe Süßliebchen, Zigeunerlieder, op. 112, »Meine Liebe ist grün», Emil Sjögren: »Lehn deine Wang», »Og jeg vil drage», Sinding: Sylvesternat, Peterson-Berger: Höst-sång. Sångarens goda röst skulle göra sig bättre gällande med stundom mera behärskad och nyanserad föredrag. Fröken Ohlson ackompanjerade utmärkt, som vanligt, och publiken var ej njugg på bifall under aftonen.

Ruben Liljefors, den sedan 1902 i Göteborg bosatte och verkande musikern, hade en rätt talrik och tacksam publik på sin konsert med endast egna kompositioner i K. F. U. K:s salen, en 2 tr. upp belägen ofreflig och akustiskt ofördelaktig lokal, hvars enda fördel är tämligen central belägenhet nära Stureplan. Programmet upptog nyare och äldre tonsättningar, 8 sånger och en sonat för violin och piano, op. 2. E moll, förut spelad här i oktober 1901 på Risler och Marteau's tredje konsert i Musikaliska akademien. Detta programmets hufvudnummer, vittnande om komponistens goda studier och egenskaper som tonsättare, utfördes med

lif och lust af Julius Ruthström, konsertmästare vid Göteborgs Orkesterförening, och hr Liljefors själf vid flygeln. Sonaten, tillägnad konsertmästaren Lars Zetterqvist, är särdeles i första satsen anslående och harmoniskt fängslande. Sångerna med ofta användt ackompanjemang af löpningar hade ett visst syskontycke med hvarandra men visade i allmänhet lyckad omklädning af texten. De föredrogos till tonsättarens ackompanjemang af fröken Judith Hörndahl, som i febr. förra året gjorde en debut på kgl. teatern som Michaela i »Carmen». Hennes röst föreföll nu mera stor än väcker och textuttalet var stundom något otydligt. Den första sången hade till text Runebergs bekanta dikt »Flickan kom från sin älsklings möte», som bekant, äfven tonsatt af Stenhammar och Sibelius. De följande voro »Mine stjärner», »Blomstervisa», »Du ler», »Jungfru Maria», en längre stämningsfull sång, »Herde och namnsdagsvisa», älskligt enkel i A. F. Lindblads stil, »Säf, säf susa», en begärlig dikt för våra sångkomponister, och »Til hende». — Hr Liljefors lär nyligen ha fullbordadt ett större körverk »Blomsterfursten», med Snoilskys ord, för soli kör och orkester, samt äfven satt musik till Karlfeldts Månhyrn. Vi vilja erinra om att sången »Jungfru Maria» utfördes med orkesterackompanjemang på den stora musikfesten 1906 af fru Claussen under komponistens ledning, hvilken äfven i mars 1907 fick på en operans påskkonsert uppförd sin symfoni i Ess dur.

Fröken Carla Maag, danska till börd, som ett par år idkat sångstudier här och äger en rätt stark mezzoröst, gaf d. 16 en romansafon i Vetenskapsakademien. Det samt digt inträffade första uppträdandet på operan af hr Eugen Wolff hindrade oss att bevista konserten. Fröken Maags program upptog Elsas dröm ur »Lohengrin», tre af »Dyvekes sange», sånger af Rosenfeld, Sinding etc. Violinisten Fritz Ahlberg medverkade med nummer af Saint-Saëns, Chopin, Bach och Dvorák. Fröken Märtha Ohlson biträdde vid flygeln.

(Forts.)

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Från och med d. 6:e maj börjar den unge amerikanske tenorsångaren Ellison van Hoose ett gästspel här, börjande med Rodolphe i »Bohème», hvarefter han väntas komma att uppträda i »Den vilseförda», »Faust», »Romeo och Julia» samt »Lohengrin». Vid midten af månaden gästas operan af den utmärkta tyska koleratursångerskan Erika Wedekind, som varit en af Dresden-operans största

förmågor. Hon lär börja sitt uppträdande här som Marie i »Regementets dotter».

Underhandlingar lär vara å bane om hr Menzinskys reengagement. Hans fordran af 25,000 kronors årsgage, såsom det uppgifves, lär operastyrelsen emellertid finna större än teaterns finanser kunna medgifva.

John Forsell, som strax efter sitt afskedsuppträdande på operan d. 13 april begaf sig på gästspel till Finland, blef vid afresan med den finska ångbåten hälsad med sång af en sångkör. D. 19 april uppträdde han första gången å Finska teatern i Helsingfors såsom Don Juan. Salongen var fullsatt och bifallet stormande, kritiken öfversvallande af beröm. Hr Forsell ensam sjöng svenska; öfriga medverkande finska, hvilket klandras af recensenterna. Den fennomanska teaterdirektionen tillåter att operor å teatern får gifvas på alla språk utom det svenska. Efter beslutet härom har en stor del af den svenska allmänheten i staden boykottat teatern. Under sådana förhållanden synes det ha varit bättre att hr Forsells gästspel ägt rum på Svenska teatern. En vecka senare firade hr Forsell en ny triumf som Eugen Onegin. Äfven kapellmästare Järnefelt blef rikt hyllad.

Herr Forsell blef strax före sin afresa utnämnd till Kgl. svensk hofsångare.

Fröken Signe Rappe hade den 19 april sitt första uppträdande inför Londonpubliken vid den tredje af mr Thomas Bechams kammarkonserter i Queens Hall.

Hon gjorde ett särdeles fördelaktigt intryck på publik och kritik, icke endast genom sin stämma, men ock genom sitt enkla, flärdfria uppträdande och sin charmant apparition. Flere tidningar uttrycka sig i mycket berömande ordalag om henne.

Orgelkonsert gafs i Tyska kyrkan inför talrika åhörare söndagsmiddag d. 25 april af domkyrkoorganisten i Visby, Herman Lindqvist. I det intressanta programmet voro icke mindre än tre nummer nya, däribland Bachs sällan hörda Passacaglia C-moll och Max Regers Fantasi öfver motivet B-a-c-h. Det upptog vidare: Improvisation af S. Karg-Ehlert, Andante cantabile af Widor och Toccata af J. S. Bach, allt utfördt med konstnärligt herraväde öfver instrumentet. Hr Lindqvist har genom denna konsert dokumenterat sig som en af våra främsta orgelvirtuoser, och har äfven vunnit stort erkännande som sådan i Berlin och Dresden.

Musikaliska konstföreningen har af de vid senaste täflan inlämnade arbetena till tryckning antagit Fuga för piano af Harald Fryklöf.

Styrelsen inbjuder nu till ny täflan, till hvilken de svenska tonsättare som önska däri delta kunna till föreningens expedition insända arbeten inom den 1 oktober 1909. Såsom årstryck för 1908 komma till föreningens medlemmar att utdelas Stråkkvintett (i partitur och stämmor) af Joh. Lindegren och Sex hymner och psalmer för soli, kör och orgel af Emil Sjögren. Utdelningen kommer att ske i början af september.

Mazerska kvartettsällskapet hade d. 3 april musikafton på Hasselbacken. Deltagarna uppgingo till ett 100-tal damer och herrar. Inbjudna voro dessutom professor Henri Marteau, pianisten fröken Märtha Ohlsson, Aulinska kvartetts medlemmar med damer samt musikdirektör Löfgren.

Under aftonen utfördes en violinkvartett af von Dittersdorf, klarinettkvartett af Marteau med hr Marteau i första fiolstämman samt pianotrio af Berwald med fröken Märtha Ohlsson vid pianot.

Efter supén föredrog professor Marteau en solosonat för violin af Max Reger.

Professor Marteau invaldes till sällskapets hedersledamot.

Oscarsteaterns gästspel i Köpenhamn å Kasino började d. 1 maj med »Boccaccio», hvarefter fru Jungstedt vann stort bifall i titelrollen. För öfrigt ägnades sådant särskildt åt fröken Osborn och hr Ringvall. Personalen består af 24 damer och herrar, däribland som solister, utom de ofvan nämnda, fru Meissner, frk. Grünberg, hrr Svensson och Schwebach.

Tor Aulin dirigerade i Altona den 27 april den genom prof. Marteau och Konsertföreningens bemedling anordnade konserten därstädes. Konserten var en af den ansedda Rignellska orkesterföreningens abonnemangskonserter. Af svenska verk på programmet förekommo Franz Berwalds »Symphonie singulière» och violinkonsert, af Aulin, spelad af prof. Marteau. Hr Aulin blef lifligt hyllad och erhöi en lagerkrans.

Upsala. Filharmoniska sällskapet gaf valborgsmässoaftonen kl. 6 i universitetets aula sin sedvanliga konsert, hvarvid utfördes Haydns »Årstiderna» med fru Dagmar Möller samt hrr Fahlman och J. Johansson från Stockholm som solister. Det förstärkta akademiska kapellet utförde orkesterpartiet. Till följd af dir. Ivar Hedenblads hastigt inträffade sjukdom dirigerades konserten af kand. W. Lundgren.

Falun. Det nybildade Filharmoniska sällskapet härstädes gaf söndagsafton d. 25 april en större konsert i Kristine kyrka i Falun, hvarvid inför en till åtskilliga hundratal personer uppgående publik utfördes A. Söder-

mans storslagna katolska mässa. De konserterande utgjordes af sammanlagdt 110 personer. Dirigent var vikarierande lektor D. Nylund.

Från andra land.

Massenets opera »Sappho», som första gången uppfördes på Stora operan i Paris, ges nu inystuderadt

skick å Opéra comique. Kompositören har tillagt en hel akt, som han skjutit in i handlingen, och detta nykomponerade stycke lär vara det bästa i hela verket, som är mästertligt iscensatt af den artistiske chefen Carré.

Inbringande Operaföreställning. Stora operan i Paris öppnade isina portar i början af året för ett

talienskt operasällskap, som gaf Spon-tinis gamla opera »Vestalen» till förmån för de genom jordbäfnings i Italien förolyckade. De uppträdande konstnärerna, som tillhöra den berömda La Scala-teatern i Milano, blefvo föremål för stormande ovationer, och recetten af galaföreställningen lämnade i ren behållning omkring 100,000 francs.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN- ALBUM

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med Felix Mendelssohn-Bartholdys porträtt. Pr. Kr. 1: 25.

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

J. LUDV. OLHSSON
STOCKHOLM.
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-nier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! Hufvuddepôt för Blüthners och Rönischs världsberömda Flyglar och Pianinos.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af Emil Sjögren

tillagnadt fru Valfrid B:sson Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGENS EXPE-DITION, Kammakaregatan 6.

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

Å Expeditionen och i musikhandeln finnes att tillgå

Schumann- Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: *Inträde i skogen* — *Jägaren på lur* — *Fughetta* — *Småstycke* — *Fantasi-Dans* samt sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

INNEHÅLL.

De första »Vermländingarna.» Ett litet teaterminne, af Birger Schöldström. — Fredrik August Dahlgren (med porträtt). — Andreas Randel (med porträtt). — Ellison van Hoose, operans nye gäst (med porträtt). — Från Romas horisont IV, af Anteros. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten samt från andra land. — Annonser.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem — utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). **Pris 5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** bäst å **posten**.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

OBS.! Biografier och porträtt i N:o 1: Oskar Lejdström — Paul Juon — Carl Lundmark; i N:o 2: Engelbert Humperdinck — Signe Rappe (som Elsa i »Lohengrin»); — Bror Pettersson-Persfelt; i N:o 3: Felix Mendelssohn-Bartholdy — Hjalmar Arlberg — Ernst von Dohnányi; — i N:r 4: Eugène Ysaie — Wilh. Herold; i N:r 5: Ed. Risler — Carl Lejdström — Wilh. Stenhammar; — i N:r 5: Irma Tervani — Clary Morales; — i N:r 7: Fredrik Pacius — Sergei Kussewitzky — Umberto Giordano; — i N:r 8: John Forsell.